

LA QUOTIDIANA

FMR Fundaziun Medias Rumantschas, Via da Masans 2, 7000 Cuiria, 081 544 89 11, redacziun@fmr.ch

135avla ediziun

La FMR ha prendì il chavazzin da «L'emprima giada» e zavrà la 135avla ediziun da las «Annalas» tenor ulteriuras premieras.

Pagina 2

Gronda activad a favor da la cultura

Il Forum cultural Breil po endrizzar in archiv cultural en la Casa Sentupada a Breil.

Pagina 4

FMR FUNDAZIUN
MEDIAS
RUMANTSCHAS

südostschweiz

SURSELVA

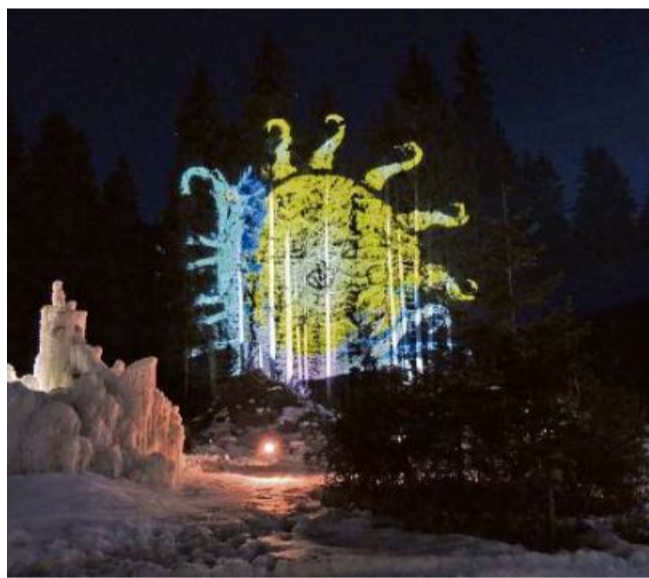
Haver quita d'utschals ei problematic

Nus carstgauns havein ina relaziun stretga culs animals da casa. Dapi mellis onns accumulognan nus tgaun, gat, geglina, armauls eav. La relaziun cun animals selvadis ei apparentamein autra. Oravontut culs utschals selvadis. Certas specias vegnan gl'unviern adina puspei els habitadis. Aschia la curnaglia. Pavlar quella sa esser prigulus ed haver consequenzas penals. Quell'experiencescha ha ina dunna da Castrisch fatg. Pervia da quei ha il guardiaselvaschina visitau pliras gadas ella. La stad vargada ha l'amicga d'animals salvau la veta ad in auter utschi. Ina hazla che saveva buca sglular era curdada ord gl'igniv sil nughel el curtgin dalla dunna. Ella ha giu quita d'utschals ei serrau quel en in casset – per schurmegiar el dils gats. Quei agir encunter la lescha da catscha ha custau alla dunna ina procedura cun inquisiziun penala dalla Procura publica. (fmr/abc)

Pagina 3

ENGIADINA

Scleridas a Sur En

Üna projecziun da glüm.

FOTO BENEDICT STECHER

Actualmaing ed infin ils 18 da favrer 2023 as poja visitar giò Sur En da Sent – dasper la piazza da camping – ün proget cun projecziuns da glüm, cun sculpturas da glatsch igluminadas, cun reflectuors e musica. La societad Art Engiadina cun Wolfgang Boshardt a la testa e cun divers agüdants es l'inizianta dal proget. L'arrandschamaint as piglia eir ün exaimpel vi dal «God magic» (Zauberwald) a Lai, chi vain organisà tradizionalmaing intuorn Nadal e Büman. Art Engiadina ha decis d'organisar ün simil event eir a Sur En. Il böt es da spordscher ün evenimaint chi's drizza a giasts ed indigens e chi dess cumpletter la sporta turistica. (fmr/bcs)

Pagina 7

ENGIADINA

Lavurer per ün «grazcha fich»

Che occurrenza sportiva cha saja – cuorsas da bob u da skis, cuorsas da passlung u quellas da chavals, cha saja ün event pü grand u pü pitschen: sainza l'ingaschamaint da bgeras personas voluntarias – eir pensiunaris – nu füss que hozindi bod na pü pussibel d'organiser evenimaints sportivs. Els lavuran davos las culissas, desistan d'üna peja e's cuntaintan suvenz be cun ün «grazcha fich». Ün da quels voluntaris es Otto Morell (73) da Samedan. L'anteriur hotelier dal Terminus es adüna darcho ün agüdaunt voluntari fich ingascho, e que daspö ch'el es ieu anticipedamaing in pensiun. El s'ho ingascho illa politica cumünela ed es auncha adüna fich activ in associazziuns da tir, sia paschiun sportiva. (pl/fmr)

Paginas 6 e 2

La Surselva ei siu revier principal

La Surselva e las regiuns cunfinontas ein il mument aunc il revier principal dil luf-tscherver el Grischun. Arno Puorger digl Uffeci da catscha e pesca dil Grischun quenta denton ch'el sederasi vinavon el cantun.

HANS HUONDER/FMR

Igl unviern 1999 ha in luf-tscherver scarpau in ansiel-cavriel en Val Cristallina. Dapi lu sederasa el ell'entira Surselva ed en regiuns cunfinontas. Autras parts dil Grischun sco per exempel la Portenza, ha el aunc buca populau. Emprems indezis d'in luf-tscherver dat ei uss el contuorn da Zernez. En cumparegliazziun cul luf semultiplichescha el pli plaun, quei che ha er in effect silla derasaziun. «Il luf-tscherver ei fetg sensibels quei che pertucca mortalitad e malsognas. Quei po haver

«Il luf-tscherver ei fetg sensibels.»

Arno Puorger,
Uffeci da catscha e pesca dil Grischun

in'influenza sil tempo dalla recolonisaziun», di Arno Puorger ch'ei collaboratur academic per animals da rapina gronds tiegl Uffeci da catscha e pesca. Periclitau ei il luf-tscherver surtut ils emprems dus onns da sia veta. Tenor Arno Puorger ein las cundiziuns da viver pil luf-tscherver buca autras en Surselva ch'en ulteriuras regiuns dil cantun Grischun. Per quei motiv quenta el lu era cun ina derasaziun successiva ils proxims onns. La fin dil 19avel tschentaner ei il luf-tscherver vegnius extirpaus en Svizra, ils onns 1970 eis el vegnius recolonisau.

Pagina 3

«Salüds 8.»

Tgi trametta qua salids? Nagin lign per tgi che sa talian e che lavura forsa era per la pista da bob a San Murezzan. – Pagina 6

FOTO MAD

«Angal, schi Mogli vign er cun nous»

Duno, Sina e Dumeni Rischatsch on detg a lour genitours: «Nous nign angal, schi Mogli vign er cun nous.» Mogli è an chel cass betg igl unfant digl gôt selvadi, mabagn igl giat dalla famiglia Rischatsch. Ed eir per treis onns a Peru è pigls treis unfants angal sto imaginabel cugl giat Mogli. Igl genitours Mirjam (uriunda dad Andeer) e Beat Rischatsch (uriund da Vaz) on procuru pigls palperis necessaris ed èn sa casos (inclusiv giat) digl 2013 anfignen 2016 a Peru. Las vacanzas on els mintgamai passanto cun lour unfants ainten la nateira selvadia da Peru (varda foto). (fmr/sab)

Pagina 9

Servetsch d'abunents e da
distribuziun: tel. 0844 226 226
mail: abo@somedia.ch

9 771424 749004